

Samsyn

Samordning och synlighet i utbildning och undervisning
i gymnasieskolans introduktionsprogram

Samsyn – en kompetensutvecklingssatsning riktad till arbetslag som huvudsakligen undervisar nyanlända elever.

Satsningen har kommit till genom nära samverkan mellan Skolverkets uppdrag Utveckla gymnasieskolans introduktionsprogram och forskargruppen *Intensivsvenska* vid Institutionen för svenska och flerspråkighet vid Stockholms universitet.

Kostnader för utbildningen finansieras av Skolverket. Tid och förutsättningar ges av huvudmän och rektorer.

Syfte

Satsningen syftar till att förbättra förutsättningarna för elever på introduktionsprogrammen att få likvärdiga möjligheter att nå utbildningens mål. Den riktar sig till rektorer, ämneslärare, sva-lärare och andra personer i nyckelpositioner på skolan som vill få redskap och konkret träning i att gemensamt stödja och optimera nyanlända elevers parallella språk- och kunskapsutveckling.

Mål

Målen med satsningen är att

- ge förutsättningar för ett gemensamt utvecklingsarbete i arbetslaget med att strukturera utbildningen och synliggöra progression i undervisningen
- ämneslärare och sva-lärare gemensamt utvecklar och etablerar strukturer och rutiner för organisering av undervisning och arbetssätt som främjar det gemensamma arbetet mot ökad likvärdighet och optimeringen av nyanlända elevers parallella språk- och kunskapsutveckling
- ämneslärare och sva-lärare implementerar en samordnad och synlig plan för undervisningen som sätter elevens läroprocess i centrum och som tar sikte på att samtliga elever utifrån sina förutsättningar når så långt som möjligt i enlighet med utbildningens mål.

Samarbete mellan lärare i olika ämnen med elevernas läroprocess i centrum

Satsningen tillämpar teoretisk och vetenskaplig kunskap inom fält som skolutveckling, ämnesdidaktik och genrepedagogik, och den ger undervisningsnära handledning i arbetet med att omsätta redskap och arbetssätt i planering och genomförande av undervisningen. Den vilar på de två grundläggande premisserna för en differentierad undervisning – *att sätta elevernas läroprocess i centrum* och *att samtliga elever når så långt som möjligt enligt utbildningens mål*.

Den tar också fasta på vikten av samarbete och samsyn mellan ämneslärare och sva-lärare. Samsynen är av central betydelse för att andraspråkselevers och nyanlända elever både ska tillgodogöra sig undervisningen i skolans alla ämnen och tillägna sig ett språk för kommunikation och lärande. Samarbete och erfarenhetsutbyte mellan ämneslärare och sva-lärare är därför inbyggt i satsningen.

Varje skola får stöd i att etablera en utvecklingsorganisation. I denna organisation finns i typfallet en grupp lokala processledare – ett processledarteam – bestående av till exempel en sva-lärare och ett par, tre, lärare som representerar andra ämnen. Det lokala processledarteamet leder utvecklingsarbetet på skolan; de sprider och ansvarar för att kapacitet byggs upp bland lärarna i arbetslaget.

Uppläggning och omfattning

Kompetensutvecklingssatsningen är uppbyggd i två steg och sträcker sig över tre terminer. Träffar med processledarteamen sker digitalt.

Steg 1, termin 1: praktiktäta kompetensutveckling

Steg 2, termin 2–3: kompetensutveckling med implementering

Steg 1 äger rum under termin 1 och innehåller en praktiktäna fortbildning i ett systematiskt och explicit arbetssätt samt träning i att omsätta beprövade redskap i planering och genomförande av utbildning och undervisning på den egna skolan.

Steg 2 äger rum under termin 2 och 3 och innebär implementering redskap och arbetssätt i skarpt läge samt utvärdering.

Termin 1 – Praktiktäna kompetensutveckling

- Gemensam uppstart med alla skolor
- 4 processledarträffar à 3 timmar med Skolverket, forskare och förstelärare/arbetslagsledare från skolorna (3–5 personer/skola)
- Lokala träffar om ca 12 timmar med lärare och ev. annan nyckelpersonal som processledarteamet leder
- Skolöverskridande konferens (heldag, om möjligt i Stockholm)

Termin 2 – Kompetensutveckling med implementering

- Gemensam uppstart med alla skolor
- Implementering av modeller, arbetssätt och särskilda satsningar
- 3 processledarträffar à 3 timmar med Skolverket, forskare och förstelärare/arbetslagsledare från skolorna (3–5 personer/skola)
- Lokala träffar om ca 9 timmar med lärare och ev. annan nyckelpersonal som processledarteamet leder

Termin 3 – Kompetensutveckling med implementering

- Implementering av modeller, arbetssätt och särskilda satsningar
- 2 processledarträffar à 3 timmar med Skolverket, forskare och förstelärare/arbetslagsledare från skolorna (3–5 personer/skola)
- Lokala träffar om ca 6 timmar med lärare och ev. annan nyckelpersonal som processledare leder
- Skolöverskridande konferens (heldag, om möjligt i Stockholm)

Deltagare och kriterier

Målgruppen för satsningen är arbetslag som huvudsakligen undervisar nyanlända elever på introduktionsprogrammen. Vid antagningen appliceras följande kriterier.

- Alla lärare i arbetslaget deltar i satsningen.
- Deltagarna är med under satsningens alla tre terminer.
- Lärarnas planerings- och kompetensutvecklingstid under dessa tre terminer inriktas mot satsningen.
- Arbetslaget har tid i bemanningsplanen för att arbeta med satsningen.
- Rektor/biträdande rektor stödjer och följer upp processen under satsningen.

Ansökan om deltagande

Ansökan om deltagande görs skolvis till Skolverket i ett särskilt formulär på webben. För att bli antagen till utbildningen behöver kriterierna för deltagande vara uppfyllda och motiveringen i anmälan vara ifylld.

Motiveringen är en kort gemensam text som är baserad på en diskussion i arbetslaget om varför ni vill delta i satsningen. Denna motivering används sedan i urvalsprocessen eftersom antal platser i satsningen är begränsade.

Kursintyg

Kompetensutvecklingssatsningen inkluderar systematisk dokumentation av utvecklingsarbetet i arbetslagen samt uppföljning och utvärderingar. Dokumentationen samlas löpande enligt anvisningar i en portfölj.

Arbetslag på skolor som deltar i satsningens alla tre terminer och som lämnar in en komplett portfölj erhåller ett kursintyg. Likaså erhåller enskilda lärare som aktivt deltagit i samarbetet i arbetslaget under satsningens alla tre terminer ett kursintyg.

